

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Directorivm Inqvisitorvm F. Nicolai Eymerici Ordinis Prædicatorum

Nicolaus <Eymericus>

Venetiis, 1607

Quaestio 46. An Inq[ui]sitores plures in eade[m] p[ro]uincia delegati
procedere possint vnus sine altero.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13589

An Inquisitor possit procedere contra Blasphemos, Sortilegos, Nectromanticos, &c.

Vadagesima quarta quaestio est: Vtrum inquisitor possit procedere contra blasphemos, sortilegos, necromanticos, per annum excommunicatos, apostatas, schismaticos, neophytos ad priorem perfidiam reuerfos, Iudæos, & infideles ceteros, in terris Christianorum conuersantes, demones inuocantes, seu alias fide catholicam peruersis dogmatibus corruptentes?

Respondemus, qd ad hoc responsum est in secunda parte in 41. q. & sequentibus, in qua de his sunt formatæ specialiter quaestiones: videatur ibi.

COMMENT. XCIII.

Cum auctor hoc loco non proponat materiã huius quaestioni ex proposito disputandam, cum multis eam explicauerit supra parte 2. quaest. 41. & seq. ut ipsemet testatur, frustra hic repetetur, quæ copiose sunt à nobis illis locis declarata. vide Tabiensem in summa verbo, inquisitor. §. 28. vbi consentit cum Emerico.

QVÆSTIO XLV.

Cõtra quos generaliter ex officio suo possit inquisitor procedere.

Vadagesima quinta quaestio est: Inquisitor contra quos generaliter ex officio potest procedere, & teneri?

Respondemus, quod potest procedere cõtra de heresi suspectos, de heresi diffamatos, hereticos, credentes, receptatores, defensores, fautores, ac officij impeditos, ac directe, vel indirecte retardatores.

Relat. supra pag. 104.

De hereticis, credentibus, receptatoribus, defensoribus, & fautoribus hereticorum, habetur in c. Excommunicamus itaque. in §. credentes. de heret. Sed de omnibus his, ac etiam de diffamatis, & suspectis, habetur expressius in c. Vt officium. in principi. de heret. lib. 6. vbi dicitur sic: Vt officium inquisitionis cõtra hereticos in Prouincia, in qua vobis idem officium est commissum, auctoritate Apostolica possitis efficacius adimplere, discretioni vestræ per Apostolica scripta mandamus, quatenus vbique in præfata Prouincia simul, vel separatim, aut singulariter, (prout negotij utilitas suadebit) cõtra hereticos, credentes, receptatores, fautores, & defensores eorum, nec non cõtra infamatos de heresi, vel suspectos iuxta sanctiones canonicas, (hominum metu diuino timori postposito) procedatis.

Relat. supra pag. 129.

De impeditoribus officij, seu retardatoribus habetur in litteris Clemetis, & Urbani IIII. quæ

incipiunt: Præ cunctis, in §. ceterum, vbi dicitur sic: Ceterum, si forte (quod non credimus) aliqui cuiuscumque conditionis huic negotio vobis commissio se opponere, seu illud præsumperint aliquatenus impedire, vt nõ possit procedi libere in eodem: immo nisi requisiti illud fouerint, & iuxta officium, & posse suum singuli iuuerint studiose, contra eos tamquam hereticorum fautores, & defensores, secundum sanctiones canonicas freti eidem auctoritate intrepide procedatis.

COMMENT. XCIII.

Omnis, cõtra quos procedere potest inquisitor, breuiter complexus est hic Emericus, quem Tabiæsis sequitur in summa verbo, inquisitor. §. 28. Ego vero vt vno verbo rem late patentem comprehendam, dico inquisitorẽ posse procedere in hac causa contra omnes, paucis quibusdam exceptis, qui ab eius iurisdictione iure eximuntur, quales sunt Episcopi, & officiales Papæ, & similes de quibus paulo antea dictum est, quamuis enim inquisitor nõ sit iudex ordinarius, sed delegatus specialiter ad causam hereticam prauitatis tractandam, nihilominus tamen in Prouincia sibi decreta datus est contra vniuersitatem personarum in ea causa, ut optime Seminarius scripsit in c. ne aliqui. de heret. lib. 6. ergo contra illos omnes procedere poterit, qui excepti non reperiuntur hanc tamen latetatem potestatem iudicij, & prudentia gubernare debet, vt alibi diximus.

DE MODO PROCEDENDI.

QVÆSTIO. LXVI.

An Inquisitores plures in eadem Prouincia delegati procedere possint vnus sine altero.

Vadagesima sexta quaestio est: Vtrum vnus inquisitor possit procedere sine alio Inquisitore, quando sunt duo in eadem Prouincia, & sunt communiter auctoritate Apostolica delegati?

Respondemus quod sic, vt patet in c. Vt officium. in principi. de heret. lib. 6. vbi dicitur sic: Vt officium inquisitionis contra hereticos in Prouincia, in qua vobis idem officium est commissum, auctoritate Apostolica possitis efficacius adimplere, discretioni vestræ per Apostolica scripta mandamus, quatenus vbique in præfata Prouincia, simul, vel separatim, aut singulariter, (prout negotij utilitas suadebit) contra hereticos, credentes, receptatores, fautores, & defensores eorum, nec non cõtra infamatos de heresi, vel suspectos, iuxta sanctiones canonicas (hominum metu diuino timori postposito) procedatis.

COMMENT. XCV.

Ex tota hac quaestione una conclusio præcipue colligitur, videlicet, Inquisitores simul & separatim procedere possunt quoricens cõtingit duos esse in eadem Prouincia consuetos. c. Vt officium. de heret. lib. 6. quo auctor utitur hic ad probandam suam sententiam.

sententiam : rationem vero huius assertiois pulchram, & veram docet Ancharanus in d. c. vt officium, quoniam habent, inquit, iurisdictionem in solidum, in quo sunt similes ordinarijs.

Decuit autem ita constitui in fidei fauorem, vt liberi fidei negotia tractarentur, & per plures heretici extirparentur, vt tradit Panormitanus in cap. fin. de re iud. & copiose Carrerius tract. de heret. nu. 69. vers. & dicit Panormitanus. nu. 94. vers. Et nota de istis Inquisitoribus. cum Eymérico sentit etiam Simancas de catho. instit. tit. 34. nu. 25.

Quamuis autem simul, vel separatim procedere valeat, reus tamen hereseos non punietur ab omnibus, sed ab vno. Angelus in l. si pluribus. in principio, vers. propterea dixit. ff. de leg. 1. Guido de Suzaria in l. si qua postea. ff. de iudi. Carrerius in d. tract. de heret. nu. 94. in fine. neq; enim iustus est eodem delicto quempiam pluribus penis affici, cum ab vno legitimo iudice sufficienter fuerit punitus.

Sed obiter est hic nobis diluenda pulchra difficultas, An Inquisitores Provinciarum, & diocesum, qui quodammodo vt iudices generales videntur vniuersalē habere iurisdictionē, saltem ratione personarum, vt alibi docuimus, possint procedere contra eum, contra quem à Papa specialis datus est Inquisitor, & omisis multis, breuiter respondeo, nō posse quia summus Pontifex causam alicuius delinquentis alicui specialiter committendo, censetur ad se, seu ad specialem iudicem datum aduocare, & ideo videtur potestas procedendi alijs interdicta. Decius consi. 137. in principio facit textus in cap. vt nostrum. de appellatio. & in cap. studiuisti. de officio delegat. sequitur Ludouicus Carrerius tract. de heret. num. 83. vers. item non potest procedere. atque hæc sententia vera videtur etiam si alij Inquisitores procedere incēpissent : quia suspensa censetur eorum iurisdictione per specialem commissionem à Papa factam.

Verum qui constitutus est Inquisitor specialis, vti poterit omnibus actibus & inuētis ab alijs Inquisitoribus, quos si necesse fuerit, poterit compellere ad exhibendum sibi omnes processus, scripturas, inquisitiones, testium depositiones, & cetera que fortassis iam fuerunt contra reum per alios Inquisitores inuenta. per textum, in capit. vt commissi. vers. necnon de heret. lib. 6. & dixi supra super q. 39. quamuis modestius sit, ut hoc faciat superioris auctoritate, quando specialiter in litteris sue commissionis non est sibi hæc facultas tributa.

Postremo tamen hoc mihi addendum videtur, quod si Inquisitor specialis vel ob malitiam, vel ob alias causas aut non procedat, aut non recte, & diligenter vt decet, procedat aduersus eum contra quem habet potestatem, tunc si periculum aliquod inde probabiliter fidei imminere videatur, alij Inquisitores fideliter tenerentur rem Romano Pontifici indicare, vt is quid factū opus sit, statuat.

Q V A E S T I O XLVII. An Inquisitor sine Episcopo, & Episcopus sine Inquisitore procedere possit.

S. V. M. M. A. R. I. V. M.

- 1. Quatuor per se potest Episcopus sine Inquisitore & contra, citare, arrestare, & c.
- 2. Et tria non potest vnus sine altero : & quæ.

Vadragesima septima quaestio est : Vtrum Inquisitor possit procedere sine Episcopo siue diocesano ordinario, & Episcopus sine Inquisitore?

Respondemus q; sic : nisi in tribus casibus, in quib. vnus sine alio non potest, vt patet in c. Multorum. in prin. de her. in Clem. vbi dicitur sic :

1. Multorum querela. & infra : Vt negotium inquisitionis huiusmodi, prosperetur felicitius, quò deinceps eiusdem labis indago solemnius, diligentius & cautius peragetur, ipsum tam per diocesanos Episcopos quam per Inquisitores à sede Apostolica deputatos (omni carnali amore, odio, vel timore, ac cuiuslibet comodi temporalis affectione semotis) decernimus exerceri : sic q; quilibet de prædictis, sine alio citare possit & arrestare, sine capere, ac tutæ custodiæ mancipare : ponendo etiam in compedibus, vel manicijs ferreis, si ei visum fuerit faciendum : super quo ipsius conscientiam oneramus : Necnon inquirere contra illos, de quibus pro huiusmodi negotio secundum Deū & iustitiam viderit expedire.

2. Duo tamen tradere carceri siue arcto, qui magis ad penam, quam ad custodiam videatur : vel tormentis exponere illos : aut ad sententiam procedere contra eos, Episcopus sine Inquisitore, aut Inquisitor sine Episcopo diocesano, aut eius officiali, vel Episcopali Sede vacante capituli super hoc delegato : si sui ad inuicem copiam habere valeant, intra octo dierum spatium, postquam se inuicem requisierint, non valebit : & si secus præsumptum fuerit, nullum sit & irritum ipso iure.

Quòd autē vnus sine alio procedere ad sententiam non possit, ante istam Clementinam iam erat cautū in c. Per hoc. de heret. lib. 6. sed perfectius habetur hic in c. Multorum allegato.

COMMENT. XCVI.

Quod inquisitores & Episcopi possint simul et separatim procedere, etiam eauit Urbanus VIII. rescripto quondam incipiente : Licet ex omnibus. §. non obstantibus aliquibus, vers. nec prætextu commissionis. quod est impressum inter litteras Apostolicas in fine huius operis.

Verum tamen neque in eo rescripto, neque in cap. per hoc. de heret. lib. 6. qua ratione id esset intelligendū, declaratum fuit, & cum nō modica difficultas in hoc versaretur, cum sepe cōtigeret super eadem causa & eodem reo diuersos processus per Inquisitorem & Episcopum fabricari, indeque dubia non parua oriebantur, Benedictus XI. extragenti quadam incipiente : Ex eo. relata ab Eymérico par. 2. qualiter id esset accipiendum, declarauit. de quo agit paulo post Eymericus.

In hac vero quaestione illa sunt in primis obseruanda, quæ possunt facere Inquisitores sine Episcopis, & vice versa. de quibus Repertorium Inquisitorū,

O o verbo

Relat. supra 111.

Quæ possit Episcopus sine Inquisitore & Inquisitor sine Episcopo.

Et quæ non possit vnus sine altero.

Inquisitor sine Episcopo, & vice versa Episcopus sine Inquisitore potest procedere.